Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College

of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Empowered Autonomous)

DEPARTMENT OF MARATHI

(Faculty of Arts)

CBCS Syllabus

S.Y.B.A. (Marathi) Semester -III

For Department of Marathi

Choice Based Credit System Syllabus (2024 Pattern) NEP 2.0

(As Per NEP 2020)

To be implemented from Academic Year 2025-2026

Title of the Programme: B.A. (Marathi)

Preamble

AES's Tuljaram Chaturchand College has made the decision to change the syllabus of across various faculties from June, 2023 by incorporating the guidelines and provisions outlined in the National Education Policy (NEP), 2020. The NEP envisions making education more holistic and effective and to lay emphasis on the integration of general (academic) education, vocational education and experiential learning. The NEP introduces holistic and multidisciplinary education that would help to develop intellectual, scientific, social, physical, emotional, ethical and moral capacities of the students. The NEP 2020 envisages flexible curricular structures and learning based outcome approach for the development of the students. By establishing a nationally accepted and internationally comparable credit structure and courses framework, the NEP 2020 aims to promote educational excellence, facilitate seamless academic mobility, and enhance the global competitiveness of Indian students. It fosters a system where educational achievements can be recognized and valued not only within the country but also in the international arena, expanding opportunities and opening doors for students to pursue their aspirations on a global scale.

In response to the rapid advancements in Arts the evolving approaches in various domains of Marathi and related subjects, the Board of Studies in Marathi at Tuljaram Chaturchand College, Baramati - Pune, has developed the curriculum for the first semester of F.Y.B.A. Marathi , which goes beyond traditional academic boundaries. The syllabus is aligned with the NEP 2020 guidelines to ensure that students receive an education that prepares them for the challenges and opportunities of the 21st century. This syllabus has been designed under the framework of the Choice Based Credit System (CBCS), taking into consideration the guidelines set forth by the National Education Policy (NEP) 2020, LOCF (UGC), NCrF, NHEQF, Prof. R.D. Kulkarni's Report, Government of Maharashtra's General Resolution dated 20th April and 16th May 2023, and the Circular issued by SPPU, Pune on 31st May 2023.

पदवी व पदव्युत्तर मराठी : ठळक वैशिष्ट्ये

भाषा, साहित्य व विविध कलांच्या माध्यमातून होणारे विविध आविष्कार यांचा अभ्यास करणारी विद्या शाखा म्हणून कला शाखा ओळखली जाते. मराठी विषयाची पदवी प्राप्त केलेला विद्यार्थी जीवन जगण्यासाठी विविध प्रकारची कौशल्ये अवगत करू शकेल. साहित्य आणि भाषेच्या ज्ञानामुळे विद्यार्थ्याला करिअरच्या विविध वाटा सुलभ होतील. भाषा व साहित्याच्या अभ्यासाने विद्यार्थ्यांची जीवनदृष्टी विकसित होईल व त्याला जीवन जगण्यास बळ मिळेल. विद्यार्थ्यांच्या ज्ञानाच्या कक्षा विस्तारतील. असा विद्यार्थी एक समर्थ, सुसंस्कृत व भाषासंपन्न नागरिक बनू शकेल. निरामय समाजनिर्मितीसाठी हे महत्वाचे आहे. सध्याच्या काळात समाजाचे जीवनमान उंचावण्यासाठी - गुणवत्तापूर्ण व प्रगत जीवन जगता येण्यासाठी सामाजिक, सांस्कृतिक, नैतिकमूल्यांचे अधिष्ठान असणे व ज्ञानवृद्धीसाठी नाविण्यपूर्ण व कौशल्याधिष्ठित अभ्यासक्रम देणे हाच एकमेव मार्ग आहे.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-2020 च्या निर्देशानुसार तर भाषाभ्यासाची नवनवीन तंत्रे विद्यार्थी आत्मसात करतीलच. तसेच प्रसार माध्यमातील विविध सर्जनशील संधी प्राप्त करण्यास विद्यार्थ्यांना मदत होईल. साहित्याची भाषा, व्यवहाराची भाषा आणि शास्त्रीय वाङ्मयाची भाषा यातील फरकही विद्यार्थ्यांना समजेल. त्यांचे जीवनाकडे पाहण्याचे परिप्रेक्ष्य विस्तारेल. निवेदक, सूत्रसंचालक, मुलाखतकार, जनसंपर्क अधिकारी, पटकथा लेखक, मुद्रित शोधक, संपादक, वार्ताहर, स्तंभलेखक, माध्यम संवादक, प्रकल्प लेखक, अनुवादक, भाषांतरकार, प्रकाशक, लेखक, नाटककार, अशा भाषा व साहित्याशी संबंधित असंख्य संधी विद्यार्थ्यांना खुणावत आहेत. त्या सदर अभ्यासक्रमातून उपलब्ध होतील, त्या दृष्टीने पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमात मूलभूत बदल करण्यात आलेले आहेत. मराठी भाषेचे सर्जनशील उपयोजन, स्पर्धा परीक्षांसाठी आवश्यक मराठीचे व्याकरण, मराठी भाषेची विविध कौशल्ये, मराठी भाषेचे संगणकीय उपयोजन, आधुनिक व इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांसाठी लेखन, व्यावसायिक व माहितीपर लेखन, भाषांतर, रूपांतर, अनुवाद, वाङ्मयव्यवहार व प्रकाशन व्यवसाय, शब्दांकन इ. विषयांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. साहित्य आणि भाषेच्या अभ्यासामुळे विद्यार्थ्यांच्या अधिष्ठान अभ्यासाचा पाया पक्का होईल व विद्यार्थी साहित्य आणि समाजाच्या सहसंबंधाचे आकलन करू लागेल. त्यातून त्यांची समाजाकडे पाहण्याची एक व्यापक दृष्टी विकसित होईल.

साहित्यनिर्मितीच्या प्रेरणा, लेखक कवींची व्यक्तित्वे, साहित्यकृती, साहित्यिक, साहित्याची वैशिष्ट्ये, भारतीय साहित्य विचाराचा परिचय, भाषाविज्ञान, साहित्यकृतींचा संहितानिष्ठ अभ्यास, समीक्षा विचार व साहित्य संशोधन, वाङ्मयप्रकाराची संकल्पना, ग्रामीण व दलित साहित्य प्रवाह, स्त्रीवादी साहित्य प्रवाह, आदिवासी साहित्य प्रवाह, प्राचीन व अर्वाचीन विशेष लेखकाचा अभ्यास, साहित्याचा सामाजिक दृष्टीने अभ्यास, साहित्याचे आंतर्विद्याक्षेत्रीय संशोधन, पदवी पातळीवरील संशोधन, व्यावहारिक व उपयोजित मराठी, प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये, समकालीन समाज इ. विषयांशी विद्यार्थी परिचित होईल. भाषेचे विविध व्यवहार आणि साहित्याच्या संदर्भातील भाषा व्यवहार याविषयी विद्यार्थ्यांची आकलनाची क्षमता निश्चितच वाढेल. लेखन- संपादन, भाषांतर- लेखन, रूपांतर, जाहिरात लेखन, पटकथा लेखन यासंबंधीच्या लेखन प्रकारांत विद्यार्थी पारंगत होईल . वक्तृत्व कला, संभाषण कौशल्ये, प्रासंगिक लेखन या प्रकाराबद्दल चे ज्ञान विद्यार्थी अवगत करतील.

मानवाने निर्माण केलेल्या भाषा, विविध बोलींचा अभ्यास त्यातील संदेश व्यवहार हे मराठी भाषेचे अभ्यासक्षेत्र आहे. मानवी मनाचा आणि प्रतिभेचा कल्पकतापूर्ण आविष्कार तसेच नीतीमूल्यांचा अभ्यास, वाङ्मयीन मूल्ये आणि जीवन मूल्यांचा अभ्यास, माणसाच्या नैतिक व सौंदर्य मूल्यांविषयीचा अभ्यास विद्यार्थी करू लागेल, साहित्य, चित्रकला, वास्तुकला व ललित कला तसेच नाट्य, संगीत, नृत्य, चित्रपट या प्रयोगाधिष्ठित कला जगभरातील मानवी संस्कृतीचा पोत जाणून घेणाऱ्या कला आहेत, या कलांचा विशेष अभ्यास करण्याची क्षमता विद्यार्थी मिळवू शकेल. मराठी भाषेच्या अभ्यासाने विद्यार्थ्यांची जीवनाकडे पाहण्याची नवी दृष्टी विकसित होईल. पदवी प्राप्त केलेला विद्यार्थी अधिक स्पष्ट, अभिरुची संपन्न आणि संस्कारित व जबाबदार नागरिक बनेल, असा विश्वास वाटतो.

Programme Specific Outcomes (PSOs)

Program Specific Outcomes

(PSOs). B.A. Marathi

PSO1. मराठी भाषा आणि वाङ्मयाचे प्रगत ज्ञान होईल.

PSO2 वाङ्मयीन प्रश्नांसंबंधी विचार करण्याची क्षमता विकसित होईल.

PSO3. वाङ्याची आणि जीवनाची जाणीव प्रौढ होईल.विद्यार्थ्यांच्या लेखन गुणांना उत्तेजन मिळेल.

PSO4. विद्यार्थ्यांची भाषिक कौशल्याच्या वापरासंबंधीची क्षमता विकसित होईल.

PSO5. साहित्याच्या अभ्यासाने चिकित्सक अभ्यासाची क्षमता वाढीस लागेल.

PSO6. समस्या निवारण व प्रश्नांबद्दल समीक्षणात्मक दृष्टी विकसित होईल.

PSO7. भाषेचे विविध व्यवहार आणि साहित्याच्या संदर्भातील भाषा व्यवहार याविषयी आकलन क्षमतेत वाढ होईल.

PSO8. आधुनिक भाषा अभ्यासाच्या साधनांची माहिती होईल. विविध प्रसारमाध्यमांमध्ये उपलब्ध असलेल्या उद्योग-व्यवसायाच्या संधी ज्ञात होतील.

PSO9. निरीक्षण कौशल्ये व आकलन क्षमतेची कौशल्ये विकसित होतील .

PSO10. साहित्याभ्यासाने जबाबदार नागरिकत्वाची जाणीव विकसित होईल व नैतिक तसेच सामाजिक भान असलेला जाणीवेचा युवक तयार होईल.

PSO11. पर्यावरण जाणीव व पर्यावरण संवर्धन मूल्यांची ज्ञान क्षमता विकसित होईल.

PSO12. व्यक्तीच्या वैयक्तिक व सामाजिक, सांस्कृतिक विकासात साहित्याचे स्थान मोलाचे आहे. याबद्दलची समज वाढीस लागेल.

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College

of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Empowered Autonomous)

Board of Studies (BOS) in Marathi

From 2025-26 to 2027-28

Sr. No	Name of Attendees	Designation
1	Prof. Dr. Seema Naik-Gosavi	Chairman
2.	Prof. Dr. Nitish Sawant	Internal Member
3.	Dr. Mukta Ambhere	Internal Member
4.	Dr. Sunil Khamgal	Internal Member
5.	Dr. Rajkumar Tarade	Internal Member
6.	Dr. Sushama Jadhav	Internal Member
7.	Dr. Tukaram Rongate	External Member Vice Chancellor Nominee
8.	Prof. Dr. Devanand Sontakke	External Member for other University
9.	Prof. Nitin Talpade	External Member for other University a.
10.	Kumar Devkate	Representative From industry/corporate sector
11	Shri. Anil Kengar	Meritorious Alumni
12	Vaishanivi Kshirsagar	PG Student
13	Vaishanavi Bhise	UG Student

Credit Distribution Structure for Three/Four Year Honours/Honours with Research Degree Programme With Multiple Entry and Exit options as per National Education Policy (2024 Pattern as per NEP-2020)

Level/ Difficulty	**Sem**	**Subject DSC-1**				**Subject DSC-2**	**Subject DSC-3**	**GE/OE**	**SEC**	**IKS**	**AEC**	**VEC**	**CC**	**Total**
4.5/100	I	4(T)				4(T)	4(T)	2(T)	2 T)	2(T) (Generic)	2(T)	2(T)	--	**22**
	II	4(T)				4(T)	4(T)	2(T)	2 T/P)	--	2(T)	2(T)	2(T	**22**
Exit option: Award of UG Certificate in Major with 44 credits and an additional 4 credits core NSQF course/Internship OR Continue with Major and Minor **Continue option**: Student will select one subject among the (subject 1, subject 2 and subject 3) as major and other as minor and third subject will be dropped.														
Level / Difficulty	**Sem**	**Credits Related to Major**				**Minor**	--	**GE/OE**	**SEC**	**IKS**	**AEC**	**VEC**	**CC**	**Total**
		Major Core	**Major or Elective**	**VSC**	**FP/OJT/CEP/RP**									
5.0/200	III	6(T)	--	2 (T)	2(FP)	4(T)	--	2(T)	--	2(T)	2(T)	--	2(T)	**22**
	IV	6(T)	--	2 (T)	2(CEP)	4(T)	--	2(T)	2 (T)	--	2(T)	--	2(T)	**22**
Exit option: Award of UG Diploma in Major and Minor with 88 credits and an additional 4credits core NSQF course/Internship OR Continue with Major and Minor														
5.5/300	V	12(T)	4(T)	2 (T)	2(FP/CEP)	2(T)	--	--	--	--	--	--	--	**22**
	VI	12(T)	4(T)	2 (T)	4 (OJT)	--	--	--	--	--	--	--	--	**22**
Total 3Years		**44**	**8**	**8**	**10**	**18**	**8**	**8**	**6**	**4**	**8**	**4**	**6**	**132**
Exit option: Award of **UG Degree in Major** with 132 credits OR Continue with Major and Minor														
6.0/400	VII	10(T)	4(T)	--	4(RP)	4(RM)(T)	--	--	--	--	--	--	--	**22**
	VIII	10(T)	4(T)	--	6(RP)	--	--	--	--	--	--	--	--	**22**
Total 4Years		**64**	**16**	**8**	**22**	**22**	**8**	8	**6**	**4**	**8**	**4**	**6**	**176**
Four Year **UG Honours with Research Degree** in Major and Minor with 176 credits														
6.0/400	VII	14(T)	4(T)	--	--	4(RM)(T)	--	--	--	--	--	--	--	**22**
	VIII	14(T)	4(T)	--	4 (OJT)	--	--	--	--	--	--	--	--	**22**
Total 4Years		**72**	**16**	**8**	**14**	**22**	**8**	8	**6**	**4**	**8**	**4**	**6**	**176**
Four Year **UG Honours Degree** in Major and Minor with 176 credits														

T = Theory **P** = Practical **DSC** = Discipline Specific Course **OE** = Open Elective **SEC** = Skill Enhancement Course **IKS** = Indian Knowledge System **AEC** = Ability Enhancement Course **VEC** = Value Education Course **CC** = Co-curricular Course **VSC**= Vocational Skill Course **OJT**= On Job Training **CEP**= Community Engagement Project **FP**= Field Project **RP**= Research Project

Course & Credit Structure for S.Y. B.A. Marathi (2024 Pattern as per NEP-2020)

Sem	Course Type	Course Code	Course Title	Theory/Practical	Credits
III	Major Mandatory	MAR-201-MRM	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१८१८ ते १९२०)	Theory	04
	Major Mandatory	MAR -202-MRM	मराठी साहित्य : नाटक	Theory	02
	Vocational Skill Course (VSC)	MAR -203-VSC	भाषा आणि व्यक्तिमत्व विकास-१	Theory	02
	Field Project (FP)	MAR -204-FP	Field Project (FP)	Practical	02
	Minor	MAR -205-MN	मराठी साहित्य : चरित्र	Theory	04
	Open Elective (OE)	MAR -206-OE	माहितीपट : निर्मिती व स्वरूप	Theory	02
	Subject Specific Indian Knowledge System (IKS)	MAR -207-IKS	भारतीय लोककलांचा परिचय	Theory	02
	Ability Enhancement Course (AEC)	MAR-210-AEC /	मराठी भाषेची कौशल्ये-१	Theory (Any One)	02
		HIN-210-AEC	हिंदी भाषा : सृजन कौशल		
		SAN- 210-AEC	प्राथमिक संभाषण कौशल्यम्		
	Co-curricular Course (CC)	YOG/PES/CUL/ NSS/NCC-211-CC	To be continued from the Semester - II	Theory/ Practical	02
	Total Credits Semester-III				**22**
IV	Major Mandatory	MAR -251-MJM	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१९२० ते २०००)	Theory	04
	Major Mandatory	MAR -252-MJM	मराठी साहित्य : कादंबरी	Theory	02
	Vocational Skill Course (VSC)	MAR -253-VSC	भाषा आणि व्यक्तिमत्व विकास-२	Theory	02
	Community Engagement Project (CEP)	MAR -254-CEP	Community Engagement Project (CEP)	Practical	02
	Minor	MAR -255-MN	मराठी साहित्य : आत्मकथन	Theory	04
	Open Elective (OE)	MAR -256-OE	प्रसारमाध्यमांसाठी मुलाखत लेखन	Theory	02
	Skill Enhancement Course (SEC)	MAR -257-SEC	मानपत्र लेखन	Theory	02
	Ability Enhancement Course (AEC)	MAR-260-AEC	मराठी भाषेची कौशल्ये-२	Theory (Any One)	02
		HIN-260- AEC	हिंदी भाषा : संप्रेशण कौशल्ये		
		SAN-260-AEC	प्रगत संभाषण कौशल्यम्		
	Co-curricular Course (CC)	YOG/PES/CUL/ NSS/NCC-261-CC	To be continued from the Semester - III	Theory/ Practical	02
	Total Credits Semester-IV				**22**
	Total Credits Semester III + IV				**44**

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for SYBA(2024 Pattern)

Name of the Programme	: B.A.
Program Code	: UAMAR
Class	: S.Y.B.A.
Semester	: III
Course Type	: Major Mandatory (Theory)
Course Name	: आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१८१८ते १९२०)
Course Code	: MAR-201- MRM
No. of Lectures	: 60
No. of Credits	: 04

Course Objectives:

१.विशेषस्तरावर अभ्यासाचा प्रारंभ होत असताना मराठी साहित्याच्या ऐतिहासिक परंपरेचे स्थूलज्ञान करुन देणे.
२. विशिष्ट कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रेरणा प्रवृत्तीचे परिचय करून देणे.
३. साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे.
४. विविध कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रवृत्तीचा परिचय करून देणे.
५. साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे.
६. साहित्याच्या परंपरेचा परिचय करून देणे.
७. साहित्याची परंपरा व प्रवाह यांची पार्श्वभूमी लक्षात आणून देणे.

Course Outcomes:

CO1. आधुनिक मराठी वाङ्मयाची पूर्वपिठीका व ऐतिहासिक महत्त्व विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.
CO2. या कालखंडातील साहित्याची धार्मिक, राजकीय, सांस्कृतिक आणि वाङ्मयीन पार्श्वभूमी लक्षात येईल.
CO3. या कालखंडातील निबंध, कविता, कथा, कादंबरी, नाटक, चरित्र-आत्मचरित्र या वाड्मय प्रकाराचे आकलन होईल.
CO4. विविध वाङ्मय प्रकारांची ओळख होईल.
CO5. विविध कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रवृत्तीचा परिचय होईल.
CO6. साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे ज्ञान होईल.
CO7. साहित्याची परंपरा व प्रवाह यांची पार्श्वभूमी लक्षात येईल .

Topics and Learning Points

घटक	तपशील	तासिका
१	**इ.स. १८१८ ते १८७४ या कालखंडाची पार्श्वभूमी (अव्वल इंग्रजी कालखंड ते निबंधमाला युग)** १.१) वाड्मयाची संकल्पना व स्वरूप १.२) शैक्षणिक, सामाजिक, धार्मिक, राजकीय, सांस्कृतिक आणि वाङ्मयीन पार्श्वभूमी.	६०
२	**इ.स. १८१८ ते १८७४ कालखंडातील साहित्य निर्मिती : प्रेरणा व परंपरा** २.१) साहित्य निर्मिती मागील प्रेरणा आणि प्रवृत्ती. २.२ साहित्याची प्रवाह	
३	**इ.स. १८१८ ते इ.स. १८७४ कालखंडातील वाड्मय प्रकाराची वाटचाल** ३.१) वाङ्मय प्रकारांचा स्थूल आढावा ३.१) निबंध, वाड्मयीन नियतकालिके	
४	**इ.स. १८१८ ते इ.स. १८७४ कालखंडातील वाड्मय प्रकाराची वाटचाल** ४.१) कथा, कादंबरी, कविता ४.२) नाटक, चरित्र, आत्मचरित्र इ.	
५	**इ.स. १८७५ ते १९२० या कालखंडाची पार्श्वभूमी (निबंधमालोत्तर कालखंड)** ५.१) शैक्षणिक,सामाजिक, धार्मिक, राजकीय, सांस्कृतिक आणि वाङ्मयीन पार्श्वभूमी ५.२) साहित्य निर्मिती मागील प्रेरणा आणि प्रवृत्ती ५.३) साहित्याची प्रवाह	
६	**कालखंड इ.स. १८७५ ते १९२० कालखंडातील वाड्मय प्रकाराची वाटचाल** ६.१) निबंध, वाङ्मय, नियतकालिके ६.२) कथा, कादंबरी, कविता ६.३) नाटक, चरित्र, आत्मचरित्र	

संदर्भग्रंथ-

१. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड ४,५,६, म.सा.प. पुणे
२. अर्वाचीन मराठी गद्याची पूर्वपीठिका - गं.बा. सरदार
३. महाराष्ट्र जीवन खंड १ व खंड २ - गं. बा. सरदार
४. साहित्य समाज आणि संस्कृती - दिगंबर पाध्ये
५. मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास - प्र.न. जोशी
६. महाराष्ट्राचा सांस्कृतिक इतिहास - शं.दा. पेंडसे
७. मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी - गो. म. कुलकर्णी
८. अर्वाचीन मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी - सदा. कऱ्हाडे
९. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १,२ - • डॉ. अ.ना. देशपांडे
१०. प्रदक्षिणा खंड १,२ कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
११. एकोणिसावे शतक: सुधारणावाद व मराठी साहित्य - डॉ. सुधाकर शेलार
१२. खडक आणि पाणी - गंगाधर गाडगीळ

****

****

Choice Based Credit System Syllabus (2024 Pattern)
(As Per NEP 2020)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes

Class: **S.Y.B.A. SEM III** **Subject**: MARATHI
Course: Major Mandatory (Theory) **Course Code**: MAR-201- MRM
Tittle of **Course :** आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१८१८ ते १९२०)

Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

	Programme Outcomes (POs)									
Course Outcomes	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10
CO 1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 2	**3**	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 3	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1
CO 4	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
CO 5	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1
CO 6	1	1	1	1	1	1	3	1	2	3
CO 7	1	1	1	1	1	3	1	2	1	1
CO 8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Justification for the mapping

PO1: Critical and Creative Thinking:
CO2: विविध कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रवृत्ती. विभिन्न कालखंडातील साहित्याची रचना उत्कृष्टता, विचारशीलता, इतिहास आणि धर्मशास्त्र या अभ्यासातून सामाजिक आणि सांस्कृतिक परिप्रेक्ष्यासह साहित्याच्या समृद्धीसाठी एक नवीन दृष्टीकोन निर्माण होईल.

PO2: Communication Skill:
CO1: आधुनिक मराठी वाड्मयातील पूर्वपीठिका म्हणजेच सतत बदलत्या समाजातील विचारांची प्रासंगिकता लक्षात येईल आणि सामाजिकदृष्ट्या नागरिक होण्यास सक्षम होईल.

PO3: Multicultural Competence:
CO3:मराठी वाड्मयाच्या कालखंडातील निबंध, कविता, कथा, कादंबरी, नाटक, चरित्र-आत्मचरित्र,या वाड्मय प्रकाराचे वाचन केल्यास वाड्मयाचे आकलन होऊन विद्यार्थ्यांना समृद्ध विचारधारा साहित्यिक सामजिक दृष्टीकोन विकसित होईल.

PO4: Research Skills:
CO5: संपूर्ण कालखंडातील साहित्याची सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक, धार्मिक आणि वाड्मयीन पार्श्वभूमी समजून घेऊन इतिहास, व संस्कृतीचा शोध घेतल्यास धर्म राजकीय असंबद्धता आणि भाषांतर सबंधित मुलभूतसंशोधनात्मक दृष्टी विकसित होईल.

PO5: Environmental awareness:
CO4: साहित्यातील कथा, कविता, कादंबरी, नाटक, आत्मकथन इत्यादी विविध साहित्याच्या अभ्यासातून पदव्युत्तर अभ्यास करण्यासाठी योग्यपणे तयारी करतील.

PO6: Problem-solving Abilities:

CO7: विविध वाङ्मय प्रकारांमध्ये कथा, कविता, नाटक, कादंबरी, नाटक याचे भाषांतर आणि अनुवाद केल्यास रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील.

PO7: Collaboration and Teamwork:

CO6: साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरा विचारात घेतल्यास मराठीतील विभिन्न साहित्यिक आणि सांस्कृतिक परंपराची माहिती मिळू शकते व अभ्यासात भर पडून सामाजिक दृष्टिकोन विकसित होऊन पदवीधरचा अभ्यास करण्यास व गटचर्चा करण्यास विद्यार्थी सक्षम होईल.

PO8: Value inculcation:

CO7: साहित्यातील कथा, कविता, कादंबरी, नाटक, आत्मकथन इत्यादी विविध साहित्याच्या अभ्यासातून पदव्युत्तर अभ्यास करण्यासाठी योग्यपणे तयारी होईल .

PO9: Digital and technological skills:

CO6 कथा, कविता, कादंबरी, नाटक, आत्मकथन इत्यादी साहित्य प्रकारांचा परिचय ICT वर घेतल्यास विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.

PO10: Community Engagement and Service:

CO6 साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे ज्ञान होऊन सामाजिक प्रबोधन करण्यास विद्यार्थी सक्षम होईल.

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for SYBA(2024 Pattern)

Name of the Programme	: BA
Program Code	: UAMAR
Class	: SYBA
Semester	: III
Course Type	: Major Mandatory (Theory)
Course Name	: मराठी साहित्य : नाटक
Course Code	: MAR-202-MRM
No. of Lectures	: 30
No. of Credits	: 02

Course Objectives:

१. मराठी साहित्य प्रकारांच्या तात्विक घटकांची ओळख करून देणे

२. वेगवेगळ्या कालखंडातील मराठीतील अभिजात साहित्य कृतींचा संस्कार घडविणे.

३. नाटक या साहित्य प्रकाराविषयीची अभिरुची निर्माण करणे.

४. नाटक या साहित्य प्रकाराचे घटकांचा अभ्यास करणे.

५. साहित्यकृतीचे आकलन आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माण करणे.

६. साहित्याचा सूक्ष्म पातळीवर अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित करणे .

७. मराठी साहित्यातील विविध प्रकारच्या नाटकांचे आकलन करून देणे.

Course Outcomes:

CO.1. मराठीतील विविध साहित्य प्रकारांची ओळख होईल.

CO.2. वेगवेगळ्या कालखंडातील मराठीतील अभिजात साहित्य कृतींचा संस्कार होईल.

CO.3. नाटक या साहित्य प्रकाराचा अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित होईल.

CO.4. नाटक या साहित्य प्रकाराचे घटकांचा अभ्यास होईल.

CO.5. साहित्यकृतीचे आकलन आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माण होईल.

CO.6. नाटकाचा सूक्ष्म पातळीवर अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित होईल.

CO.7. नाटकाची विद्यार्थ्यांमध्ये आवड निर्माण होईल.

Topics and Learning Points

घटक	तपशील	तासिका
१	**नाटक या साहित्य प्रकाराची तात्विक मीमांसा** १.१. नाटक स्वरूप आणि संकल्पना १.२. नाटकाचे प्रकार १.३. नाटक या साहित्यप्रकाराचे घटक -शीर्षक,दिग्दर्शन, कथानक, पात्रचित्रण, घटना प्रसंग,संवाद, नेपथ्य,प्रकाशयोजना,ध्वनिसंयोजन,रंगभूषा, वेशभूषा.	३०
२	**नाटक : वाटचाल** २.१. नाटक साहित्यप्रकाराची वाटचाल २.२ मराठी नाटकाची भाषा व आकृतिबंध २.३. मराठी रंगभूमी (व्यावसायिक व प्रायोगिक)	
३	**नेमलेली साहित्यकृती- नाटक** ३.१. 'वाडा चिरेबंदी' - महेश एलकुंचवार ३.२. आशय ३.३. संवाद ३.३. संहिता ३.४. व्यक्तिचित्रण	

संदर्भग्रंथ-

१. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड ४,५,६, म.सा.प. पुणे
२. अर्वाचीन मराठी गद्याची पूर्वपीठिका - गं.बा. सरदार
३. महाराष्ट्र जीवन खंड १ व खंड २ - गं. बा. सरदार
४. साहित्य समाज आणि संस्कृती - दिगंबर पाध्ये
५. मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास - प्र.न. जोशी
६. महाराष्ट्राचा सांस्कृतिक इतिहास - शं.दा. पेंडसे 1
७. मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी - गो. म. कुलकर्णी
८. अर्वाचीन मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी - सदा. कऱ्हाडे
९. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १,२ - • डॉ. अ.ना. देशपांडे
१०. प्रदक्षिणा खंड १,२ कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
११. एकोणिसावे शतक: सुधारणावाद व मराठी साहित्य - डॉ. सुधाकर शेलार
१२. खडक आणि पाणी - गंगाधर गाडगीळ

Choice Based Credit System Syllabus (2024 Pattern)
(As Per NEP 2020)
Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes

Class: B. A. (SEM-III) **Subject: MARATHI**
Course: Theory **Course Code: MAR-202-** MRM
Paper: Major Mandatory (Theory) **Tittle of Course: मराठी साहित्य : नाटक**
Credit: 02
Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

	Programme Outcomes (POs)									
Course Outcomes	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10
CO 1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 2	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 3	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1
CO 4	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1
CO 5	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1
CO 6	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3
CO 7	1	1	1	1	1	3	1	3	1	1
CO 8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Justification for the mapping

PO1: Critical and Creative Thinking:

CO2: नाटक या साहित्य प्रकारच्या अभ्यासातून विद्यार्थी सामाजिक समस्या सोडविण्यासाठी नाटक या माध्यमाचा वापर करण्यास सक्षम होतील. नव नवे नाट्याविष्कार करण्यास विद्यार्थी प्रेरित होतील.

PO2: Communication Skill:

CO1: नाटकामधील शब्दफेक, संवाद कौशल्य, सादरीकरण कौशल्य लक्षात येईल व त्यातून विद्यार्थ्यांचे संवाद कौशल्य विकसित होईल.

PO3: Multicultural Competence:

CO3: नाटकामध्ये विविध प्रदेशातील सामाजिक, सांस्कृतिक समाजजीवनाचे प्रतिबिब पडत असल्याने विद्यार्थ्यांना बहुसांस्कृतिक क्षमता वाढीस लागेल.

PO4: Research Skills:

CO5: विद्यार्थ्यांची संशोधक वृत्ती जागृत होऊन ते विविध सामाजिक समस्या शोधून त्या नाटकातून आविष्कृत करण्याचा प्रयत्न करतील. तसेच विविध नाट्यविषयांची तुलनात्मक जाणीव विकसित होईल.

PO5: Environmental awareness:

CO4: नाटक हा साहित्यप्रकार समाजजागृतीचे प्रभावी माध्यम असल्याने पर्यावरणीय ऱ्हास थांबविण्याच्या दृष्टीकोनातून जनजागृती करता येईल व त्यादृष्टीने पथनाट्य, मूकनाट्यं, गीतनाट्य, नभोनाट्यं, चलचित्रपट निर्मिती करण्यास प्रेरित होतील.

PO6: Problem-solving Abilities:

CO7: सामाजिक समस्या नाटकांमधून चांगल्याप्रमाणात हाताळता येतात व त्या सोडविण्यासाठी जनमानस एकत्रित करता येते. याची जाणीव विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.

PO7: Collaboration and Teamwork:

CO6: नाटक साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरा विचारात घेतल्यास मराठीतील विभिन्न साहित्यिक आणि सांस्कृतिक परंपराची माहिती मिळू शकते व अभ्यासात भर पडून सामाजिक दृष्टिकोन विकसित होऊन पदवीधरचा अभ्यास करण्यास व गटचर्चा करण्यास विद्यार्थी सक्षम होईल.

PO8: Value inculcation:

CO7: वेगवेगळ्या कालखंडातील मराठीतील अभिजात नाट्य साहित्यकृतींचा संस्कार होऊन विद्यार्थ्यांमध्ये मूल्यसंस्कार रुजतील.

PO9: Digital and technological skills:

CO6: माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर नाटक साहित्य प्रकारात करता येईल व नाटकाचा परिचय ICT वर घेतल्यास विद्यार्थ्यांच्या तो दीर्घकाळ लक्षात राहील.

PO10: Community Engagement and Service:

CO6: नाटक साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे ज्ञान होऊन सामाजिक प्रबोधन करण्यास विद्यार्थी सक्षम होईल.

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for S.Y.B.A Marathi (2024 Pattern)

Name of the Programme	:	B.A.
Program Code	:	UAMAR
Class	:	S.Y. B.A.
Semester	:	III
Course Type	:	MN (Theory)
Course Name	:	मराठी साहित्य : चरित्र
Course Code	:	MAR-205- MN
No. of Lectures	:	60
No. of Credits	:	4

Course Objectives:

१) साहित्याचे स्वरूप समजाऊन देणे.
२) चरित्र या साहित्य प्रकाराच्या तात्त्विक घटकाचे ज्ञान करून देणे...
३) आधुनिक मराठी साहित्यातील चरित्रात्मक वेच्यांचे आकलन,आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करणे.
४) आधुनिक मराठी साहित्यातील चरित्रात्मक लेखाचे आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थांमध्ये निर्माण करणे.
५) विशेषस्तरावर अभ्यासाचा प्रारंभ होत असताना मराठी साहित्याच्या ऐतिहासिक परंपरेचे स्थूल ज्ञान करुन देणे.
६) विशिष्ट कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रेरणा प्रवृत्तीचे परिचय करून देणे.
७) साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे.

Course Outcomes:

CO1. साहित्याचे स्वरूप समजून येईल.
CO2. भाषेच्या विविध अविष्काराचे ज्ञान संपादन करून त्याचे व्यवहारात उपयोजन करता येईल.
CO3. 'चरित्र' यासाहित्य प्रकाराची ओळख होईल त्याचा अन्वयार्थ लावण्याची दृष्टी विकसित होईल.
CO4.. आधुनिक मराठी साहित्यातील चरित्रात्मक लेखाचे आकलन होईल.
CO5. चरित्रात्मक लेखाचे आस्वाद आणि मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थांमध्ये निर्माण होईल.
CO6. विशिष्ट कालखंडाच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यामागील प्रेरणा प्रवृत्तीचे परिचय होईल.
CO7. साहित्य प्रकाराच्या विकसनशील परंपरेचे स्थूल ज्ञान होईल.

Topics and Learning Points

घटक	तपशील	तासिका
१	**'चरित्र' या वाड्मय प्रकाराची तात्विक मीमांसा** १.१. चरित्र वाड्.मय प्रकाराचे स्वरूप व संकल्पना १.२. चरित्र –आत्मचरित्र –आत्मकथन साम्यभेद	६०
२	**मराठी चरित्र वाड्मय - प्रेरणा व प्रवृती** २.१. चरित्र वाड्मय प्रकारची प्रेरणा २.२. चरित्र वाड्.मय प्रकाराचे घटक २.३. मराठी चरित्र वाड्मयाची वैशिष्ट्ये	
३	**मराठी चरित्र साहित्यप्रकार –वाटचाल** ३.१. स्वातंत्र्योपूर्व कालखंडातील चरित्र ३.२.स्वातंत्र्योत्तर कालखंडातील चरित्र	
४	**नेमलेल्या साहित्यकृतीचा अभ्यास (चरित्र)** ४.१. अण्णाभाऊंची दर्दभरी दास्तान- विश्वास पाटील (निवडक लेख)	
५	**अण्णाभाऊंची दर्दभरी दास्तान- विश्वास पाटील (निवडक लेख) या साहित्य कृतीचे वाड्मयीन मूल्यमापन** ५.१. पात्र परिचय ५.२. भाषाशैली ५.३. वातावरण	
६	**अण्णाभाऊंची दर्दभरी दास्तान- विश्वास पाटील (निवडक लेख) या साहित्य कृतीचे वेगळेपण** ६.१.चरित्राची शैली ६.२.चरित्राची वैशिष्ट्ये ६.३.लेखकाचा संशोधकीय दृष्टिकोन	

संदर्भ ग्रंथ-

१) अण्णाभाऊंची दर्दभरी दास्तान- राजहंस प्रकाशन पुणे.
२) चरित्र आत्मचरित्र (तंत्र आणि इतिहास) - प्रा. अ. म. जोशी
३) मराठी चरित्र मूलतत्वे व समीक्षा- ग. का. रावते
४) आत्मचरित्र मीमासा- डॉ. आनंद यादव
५) चरित्रचिंतन - द. न. गोखले -
६) चरित्र आणि आत्मचरित्र (साहित्यरूप)- सदा क-हाडे
७) मराठीतील आत्मचरित्रपर लेखन- उषा हस्तक
८) वाड्.मयीन संज्ञा संकल्पना कोश- प्रभा गणोरकर व इतर (संपादक)
९) मराठी वाड्.मय कोश खंड-४- विजया राजाध्यक्ष (संपादक)
१०) चरित्रात्मक नाटक: संकल्पना आणि समीक्षा डॉ. गीता मांजरेकर
११) ललित, चरित्र / आत्मचरित्र- विशेषांक जून-जुलै २०१३
१२) स्वातंत्र्यपूर्व राजकीय नेत्यांच्या आत्मचरित्रांचा अभ्यास : एक चिकित्सा- डॉ. संजय घोडेकर
१३) स्वातंत्र्योत्तर राजकीय नेत्यांच्या आत्मचरित्रांचा अभ्यास एक चिकित्सा-डॉ. संजय घोडेकर

Choice Based Credit System Syllabus (2024 Pattern)
(As Per NEP 2020)
Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes
Class: S.Y.**B.A.** MN (**SEM III**) **Subject**: MARATHI
Course: MN (Theory) **Course Code**: MAR-205- MN
Tittle of **Course: मराठी साहित्य** : **चरित्र**

Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

	Programme Outcomes (POs)									
Course Outcomes	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10
CO 1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 2	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1
CO 3	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1
CO 4	1	3	1	1	1	1	1	1	3	1
CO 5	1	1	1	1	1	3	1	3	1	1
CO 6	1	1	1	3	1	1	1	1	1	3
CO 7	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1

Justification for the mapping

PO1: Critical and Creative Thinking:
CO1: भाषेच्या विविध अविष्कारामुळे संवाद लेखन, अर्जलेखन, व लेखन विषयक नियम कळतील आणि भाषेची समृद्धता विकसित होईल.

PO2: Communication Skill:
CO4: आधुनिक मराठी साहित्यात अनेक चरित्रात्मक लेखनाची रचना कळेल व अनेक लेखकांच्या चरित्रात्मक लेख विद्यार्थ्यांना समजून येतील. व लेखी व तोंडी प्रभावीपणे विचार आणि कल्पना व्यक्त करतील.

PO3: Multicultural Competence:
CO3: चरित्र वाड्मयाची ओळख होईल व चरित्रकाराच्या वाड्मयाचा अन्वयार्थ लावण्याची दृष्टी निर्माण होऊन साहित्यिक कौशल्ये सामजिक दृष्टिकोनातून समाजातील व विविध चरित्रांचा प्रभाव साधण्याची क्षमता निर्माण होईल.

PO4: Research Skills:
CO6: विशिष्ट कालखंडातील साहित्याची सामाजिक, सांस्कृतिक, आणि वाड्मयीन पार्श्वभूमी समजून घेऊन कालखंडाचा अभ्यास केल्यास संशोधनात्मक दृष्टी विकसित होईल. व संशोधन करण्यास चालना मिळेल.

PO5: Environmental awareness:
CO2: व्यक्तीच्या चरित्रातून त्याच्या परिसरातील सामजिक, राजकीय, शैक्षणिक, सांस्कृतिक पर्यावरणाचा अभ्यास होईल.

PO6: Problem-solving Abilities:
CO5: चरित्रात्मक लेखनाची क्षमता विकसित होऊन विद्यार्थ्यांच्या विचारांना स्पष्टता येईल व मूल्यमापन करण्याची क्षमता विकसित होईल.

PO7: Collaboration and Teamwork:
CO7. मराठी साहित्य चरित्र प्रकारच्या अभ्यासामुळे पुढे पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाची पूर्वतयारी होईल.

PO8: Value inculcation:
CO5: चरित्रात्मक लेखनाची क्षमता विकसित होऊन आपल्या विचारांना स्पष्टता येऊन मूल्यमापन करण्याची क्षमता विकसित होऊन चरित्रात्मक संकल्पना विकसित होईल.

PO9: Digital and technological skills:

CO४ : आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या साह्याने माध्यमातून चरित्र व्यक्तीच्या जीवनावर आधारित माहिती पटाच्या माध्यमातून कार्य कर्तृत्वाचा परिचय होईल.

PO10: Community Engagement and Service:

CO6. चारीत्राच्या माध्यमातून विशिष्ट कालखंडामध्ये चरित्र नायकाने केलेल्या सेवेचा समाजावर प्रभाव पडेल त्या पार्श्वभूमीवर साहित्याच्या प्रेरणा प्रवृत्तीचा प्रभाव समाजावर पडेल.

....

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for S.Y.B.A Marathi (2024 Pattern)

Name of the Programme : B.A.
Programme Code- : UAMAR
Class : S.Y. B. A.
Semester : III
Course Type : VSC
Course Name : भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास-१
Course Code : MAR-203-VSC
No. of Lecturer : 30
No. of Credit : 02

Course Objective

१. व्यक्तिमत्त्व विकासाचे महत्त्व सांगता येईल.
२. व्यक्तिमत्त्व विकासातील भाषेचे स्थान समजावून घेणे.
३. भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास यांचा सहसंबंध लक्षात घेणे.
४. व्यक्तिमत्त्व विकासावर सांकृतिक घटकांचा प्रभाव कसा पडतो याचे विवेचन करता येईल..
५. व्यक्तिमत्त्व विकासावर सामाजिक घटकांचा प्रभाव तपासता येईल.
६. आधुनिक समाजमाध्यमांचा व्यक्तिमत्त्वावर पडणारा प्रभाव लक्षात घेणे.
७. व्यक्तिमत्त्व विकासाचे मानवी जीवनातील स्थान समजावून घेणे.

Course Outcome

CO1 - व्यक्तिमत्त्व विकासातील भाषेचे स्थान समजेल.

CO2- व्यक्तिमत्त्व विकासाचे महत्त्व लक्षात येईल.

CO3- भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास यांचा सहसंबंध लक्षात येईल.

CO4- व्यक्तिमत्त्व विकासावर सांकृतिक घटकांचा प्रभाव समजेल.

CO5- व्यक्तिमत्त्व विकासावर सामाजिक घटकांचा प्रभाव माहीत होईल.

CO6- आधुनिक समाजमाध्यमांचा व्यक्तिमत्त्वावर पडणारा प्रभाव लक्षात येईल.

CO7-व्यक्तिमत्तावाचा विकास साधण्यास विद्यार्थी प्रवृत्त होतील.

Topics and Learning Points

घटक	तपशील	तासिका
१	**भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व** १.१. भाषा म्हणजे काय ? १.२. भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व यांचा सहसंबंध १.३. व्यक्तिमत्त्व विकासातील भाषेचे स्थान व महत्त्व	30
२	**व्यक्तिमत्त्व विकास** २.१. व्यक्तिमत्त्व विकास संकल्पना आणि स्वरूप	
3	**व्यक्तिमत्त्व विकासाचे घटक** ३.१. कुटुंब ३.२. समाज ३.३. शाळा व महाविद्यालय ३.४. संस्कृती ३.५. पर्यावरण ३.६. परिस्थिती व प्रसारमाध्यमे इ. एकूण प्रभाव	

संदर्भ ग्रंथ-

१. व्यावहारिक मराठी –डॉ.सयाजीराजे मोकाशी, डॉ. रंजना नेमाडे
२. व्यावहारिक मराठी -पुणे विद्यापीठ प्रकाशन
३. मराठी साहित्य : प्रेरणा आणि स्वरूप, संपादक डॉ. गो. मा. पवार, डॉ. म.द. हातकणंगलेकर
४. मराठी भाषेची संवाद कौशल्ये (पुस्तक क्र. १ ते ८) य.च.म. मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
५. व्यक्तिमत्त्व विकास, य.च.म. मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
६. वैखरी, भाषा आणि भाषा व्यवहार, डॉ. अशोक केळकर
७. व्यासपीठ- डॉ. महादेव वाळुंज, अक्षरमानव प्रकाशन, पुणे
८. व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी संभाषण व लेखन कौशल्ये- डॉ. पृथ्वीराज तौर, डॉ. शैलेंद्र लेंडे, डॉ. वंदना महाजन, अ पब्लिकेशन्स, जळगाव
९. व्यक्तिमत्त्व विकास- प्रा. विनय पाटील, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव
१०. मराठी भाषिक कौशल्ये विकास- डॉ. पृथ्वीराज तौर, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव
११. व्यावहारिक मराठी ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर

(As Per 2020)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes

Class: S.Y. B. A. (III) **Subject**: MARATHI

Course: Theory **Course Code**: MAR-203-VSC

Tittle of **Course : भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व विकास-१**

Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

	Programme Outcomes (POs)									
Course Outcomes	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10
CO 1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1
CO 2	**3**	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 4	1	1	3	3	1	1	1	1	3	3
CO 5	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1
CO 6	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1
CO 7	1	3	1	1	3	1	1	1	1	1
CO 8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Justification for the mapping

PO1: Critical and Creative Thinking:

CO2: विद्यार्थ्यांचे व्यक्तिमत्त्व विकासामध्ये भाषेचे अतिशय महत्त्वाचे स्थान आहे. व्यक्तिमत्त्व म्हणजे व्यक्तीच्या विचारांची, भावनांची, वागणुकीची एकत्रित अभिव्यक्ती असते आणि भाषा ही त्या अभिव्यक्तीचं माध्यम असते.

PO2: Communication Skill:

CO7: विद्यार्थ्यांचे व्यक्तिमत्त्व असलेल्या व्यक्तींचे संवाद कौशल्य उत्तम असते, जे वैयक्तिक तसेच व्यावसायिक आयुष्यात खूप महत्त्वाचे ठरते.

PO3: Multicultural Competence:

CO4 : विद्यार्थ्यांचे व्यक्तिमत्त्व विकासात सर्वात महत्त्वाचा भाग म्हणजे स्वतःला इतरांसमोर योग्य आणि प्रभावीपणे मांडणे. यासाठी भाषा हे अत्यंत प्रभावी साधन ठरते. स्पष्ट, समर्पक आणि शुद्ध भाषा वापरल्यास संवाद अधिक प्रभावी होतो.

PO4: Research Skills:

CO4: **संस्कृती** म्हणजे एखाद्या समाजाच्या रूढी, परंपरा, मूल्यं, आचार-विचार, भाषा, कला आणि जीवनशैली यांचा समुच्चय. या गोष्टींचा विद्यार्थ्यांचे विचारसरणीवर, वागणुकीवर आणि आत्मअभिव्यक्तीवर परिणाम होईल.

PO5: Environmental awareness:

CO7: विद्यार्थ्यांचे विचार, कला, कौशल्य आत्मविश्वास वाढीस लागेल.

PO6: Problem-solving Abilities:

CO1: शिस्त, वक्तशीरपणा, सहकार्य, नेतृत्वगुण, आणि बौद्धिक क्षमता विकसित होते.

PO7: Collaboration and Teamwork:

CO6: नाट्य, वक्तृत्व, वादविवाद, समूहचर्चा यांसारख्या उपक्रमांमध्ये सहभाग. स्पष्ट, आत्मविश्वासपूर्ण आणि नम्र भाषाशैली विकसित होते.

PO8: Value inculcation:

CO5: विद्यार्थी आपल्या कमकुवत गोष्टी, आवडीनिवडी, आणि ध्येय यांचं चिंतन करतील.

PO9: Digital and technological skills:

CO4: आजच्या डिजिटल युगात समाजमाध्यमं (Social Media) म्हणजे संवाद, अभिव्यक्ती, माहिती आणि मनोरंजन यांची प्रभावी साधनं झाली आहेत. परंतु या माध्यमांचा व्यक्तीच्या **विचार, भावना, वर्तन आणि संपूर्ण व्यक्तिमत्त्वावर सकारात्मक व नकारात्मक अशा दोन्ही प्रकारे परिणाम** होताना दिसेल.

PO10: Community Engagement and Service:

CO4: लेखन, चित्रकला, शोधनिबंध, स्टार्टअप कल्पना यांसाठी प्रोत्साहन देणे. नवीन दृष्टिकोन आणि आत्मअभिव्यक्ती विकसित होईल.

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for SYBA(2024 Pattern)

Name of the Programme	:	B.A.
Program Code	:	UAMAR
Class	:	S.Y.B.A.
Semester	:	III
Course Type	:	IKS (Theory)
Course Name	:	**भारतीय लोककलांचा परिचय**
Course Code	:	MAR-207-IKS
No. of Lectures	:	30
No. of Credits	:	02

Course Objectives:

१. विद्यार्थ्यांना भारतीय लोककलांच्या विविध प्रकारांचा आणि त्याच्या सांस्कृतिक महत्त्वाचा परिचय देणे.
२. भारतीय लोककलेचा समाजजीवनाशी असलेला संबंध समजून घेणे.
३. लोककला म्हणजे केवळ कला नाही, ती भारतीय ज्ञान प्रणालीचा एक महत्त्वाचा भाग आहे हे विद्यार्थ्यांना समजून देणे.
४. भारतीय समाजातील विविध घटक (जात, पंथ, भाषा, संस्कृती) आणि लोककला यांचा परस्पर संबंध कसा आहे, यावर लक्ष केंद्रित करणे.
५. लोककला आणि समाज यामधील संबंध आणि त्याचा समाजावर होणारा प्रभाव समजून घेणे.
६. महाराष्ट्रातील विविध लोककला, त्यांची परंपरा, प्रचलित रूपे याचा सखोल अभ्यास करणे.
७. लोककलेतून भारतीय समाजाच्या जीवनशैलीचे, परंपरांचे प्रातिनिधीक दर्शन घडते हे विद्यार्थ्यांना समजावणे.

Course Outcomes:

CO.1. विद्यार्थ्यांना भारतीय लोककलेच्या विविध प्रकारांचा परिचय होईल.
CO.2. लोककलेचे समाज, संस्कृती आणि धर्माशी संबंधित असलेले महत्व विद्यार्थी समजून घेतील.
CO.3. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान प्रणालीचा एक व्यापक दृष्टिकोन प्राप्त होईल.
CO.4. विद्यार्थी लोककलेचा अभ्यास समाजशास्त्र, जीवनशैली व तत्त्वज्ञानाच्या पार्श्वभूमीवर करतील.
CO.5. आधुनिक युगात लोककलेचे बदलते स्वरूप व तिचे समकालीन संदर्भ हे विद्यार्थ्यांना समजतील.
CO.6. महाराष्ट्रातील विविध लोककलांचा जीवनाशी असलेला संबंध विद्यार्थ्यांना लक्षात येईल.
CO.7. लोककलेतून सामाजिक, धार्मिक आणि सांस्कृतिक वातावरणाचे कसे दर्शन घडते हे समजेल.

Topics and Learning Points

घटक	तपशील	तासिका
१	**भारतीय लोककलांचा इतिहास** ● लोककला म्हणजे काय ? ● भारतीय लोककलांचे स्वरूप व परिचय ● लोककला आणि भारतीय संस्कृती भारतीय समाजातील विविध घटक (जात, पंथ, भाषा, संस्कृती) आणि लोककला यांचा संबंध.	३०
२	● **भारतातील समूह लोककला परिचय (लोकनृत्य)** ● कर्नाटक (भरतनाट्यम) ● पंजाब (भांगडा) ● गुजरात (दांडिया/गरबा) ● राजस्थान (घुमर) ● नागालँड (बांबू नृत्य) ● अंध्रप्रदेश (कुचिपुडीनृत्य)	
३	**महाराष्ट्रातील लोककलांचा परिचय** ● दशावतार ● लावणी ● पोवाडा ● गोंधळ (लोकपरंपरा) ● भारूड ● लेझीम ● तमाशा ● भजन ● कीर्तन	

संदर्भग्रंथ-

१. "भारतीय लोककला" - डॉ. सुषमा कुलकर्णी
२. "लोककला आणि संस्कृती" - डॉ. माधवी जोशी
३. लोकसंस्कृतीचे उपासक - डॉ. रा. चिं. ढेरे
४. लोकरंगभूमी परंपरा, स्वरूप आणि भवितव्य - डॉ. प्रभाकर मांडे
५. तमाशा, कला आणि कलावंत- मिलिंद कसबे (सुगावा प्रकाशन, पुणे)
६. मराठी लोकसाहित्य : स्वरूप आणि संकल्पना- चंद्रकांत बांदिवडेकर
७. लोकसाहित्याचे संकल्पना आणि स्वरूप- डॉ. शरद व्यवहारे
८. लोकवाङ्मय - य.च.म.मु.विद्यापीठ, नाशिक
९. लोककला दशावतार- अर्जुन जयराम परब (शलाका प्रकाशन, मुंबई)
१०. प्राचीन महाराष्ट्रातील कला- डॉ. जी. एस. महाडिक (आधार प्रकाशन, अमरावती)
११. कलेचा इतिहास: भारतीय व पाश्चात्य - रमेशचंद्र नारायण पाटकर (माधव सातवळेकर, कला संचानालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई)
१२. "Indian Folk Arts: A Cultural Perspective" - कुमुदिनी कौल
१३. "भारतीय लोकसंगीत आणि नृत्य" - डॉ. जयश्री पाटील
१४. "Folk Art and Culture in India" - शं. ना. नवरे
१५. "लोककलांचा इतिहास" - डॉ. गणेश शंकर शुक्ल
१६. दशावतार आणि यक्षगान – डॉ.तुळशीदास हरिश्चंद्र बेहेरे , डिपल पब्लिकेशन वसई
१७. दशावतार कला आणि अभ्यास- विजयकुमार फातर्पेकर

Choice Based Credit System Syllabus (2024 Pattern)
(As Per NEP 2020)
Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes

Class: B. A. (SEM-III) **Subject : MARATHI**
Course: Theory **Course Code :** MAR-207-IKS
Paper: Major Mandatory (Theory) **Tittle of Course : भारतीय लोककलांचा परिचय**
Credit: 02
Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Programme Outcomes (POs)										
Course Outcomes	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10
CO 1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 2	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 3	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1
CO 4	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1
CO 5	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1
CO 6	1	1	1	1	1	1	3		3	3
CO 7	1	1	1	1	1	3	1	3	1	1
CO 8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Justification for the mapping

PO1: Critical and Creative Thinking:
CO2: भारतीय लोककलेच्या विविध प्रकारांच्या परिचयामुळे विद्यार्थ्यांची कलेविषयी चिकित्सक वृत्ती व निर्मिती क्षमता वाढेल.
PO2: Communication Skill:
CO1: लोककलेचे समाज, संस्कृती आणि धर्माशी संबंधित असलेले महत्व विद्यार्थ्यांच्या लक्षात आल्यामुळे सामाजिक संवाद कौशल्यात वाढ होईल.
PO3: Multicultural Competence:
CO3: भारतीय लोककलांच्या परिचयामुळे बहुसांस्कृतिकतेचे महत्त्व विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.
PO4: Research Skills:
CO5: विद्यार्थी लोककलेचा समाजशास्त्र, जीवनशैली व तत्त्वज्ञानाच्या पार्श्वभूमीवर अभ्यास व संशोधन करतील.
PO5: Environmental awareness:
CO4: आधुनिक युगात लोककलेचे बदलते स्वरूप व तिचे समकालीन संदर्भ हे विद्यार्थ्यांना समजतील व सांकृतिक पर्यावरणाच्या परिप्रेक्षात जाणीव जागृती वाढेल.
PO6: Problem-solving Abilities:
CO7: भारतीय व महाराष्ट्रातील विविध लोककलांचा जीवनाशी असलेला संबंध विद्यार्थी समजून घेतील.
PO7: Collaboration and Teamwork:

CO6: लोकनृत्य व लोककलेतून सामाजिक, धार्मिक आणि सांस्कृतिक समूहभावना आणि सामंजस्य वातावरणाचे दर्शन घडेल.

PO8: Value inculcation:

CO7: भारतीय व महाराष्ट्रातील लोककलांमधून मूल्यसंवर्धन करण्याची जाणीव विकसित होईल.

PO9: Digital and technological skills:

CO6; मिडिया व माहिती तंत्रज्ञानामुळे कलेसंबंधीची तांत्रिक कौशल्ये विद्यार्थी समजून घेतील.

PO10: Community Engagement and Service:

CO6: भारतीय व महाराष्ट्रातील लोककलांच्या परिचयामुळे समूहभावना व संवादकौशल्ये सेवावृत्ती,सामाजिक, सांस्कृतिक अभिसरण होईल.

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for T.Y.B.A Marathi (2024 Pattern)

Name of the Programme : B.A
Programme Code- : UAMAR
Class : T.Y. B. A.
Semester : V
Course Type : Major Mandatory (Theory)
Course Name : मराठी साहित्य : व्यक्तिचित्र
Course Code : MAR-303-MJM
No. of Lecturer : 30
No. of Credit : 02

Course Objective

१. व्यक्ति चित्रण म्हणजे काय आणि त्याचे साहित्यिक तसेच व्यावहारिक महत्त्व समजून घेणे..
२. एखाद्या व्यक्तीच्या शारीरिक, मानसिक, भावनिक आणि बौद्धिक गुणधर्मांचे विश्लेषण करणे.
३. साहित्यिक दृष्टिकोन आत्मसात करणे.
४. तपशीलवार आणि प्रभावी व्यक्ति चित्रण लेखन कौशल्य विकसित करणे.
५. विविध व्यक्तींच्या जीवनातील अनुभव, स्वभाव आणि विचारसरणी यांचा अभ्यास करणे.
६. व्यक्तिरेखांच्या वैशिष्ट्ये समजावून देणे .
७. व्यक्तिचित्रणाचे सौंदर्यशास्त्र, भाषाशैली, अलंकारिक वैशिष्ट्ये, आणि प्रभावी मांडणी यांचा अभ्यास करणे.

Course Outcome

CO1 - विद्यार्थी व्यक्ति चित्रण म्हणजे काय, त्याचे साहित्यिक आणि व्यावहारिक उपयोग कोणते आहेत, हे समजून घेतील.
CO2- साहित्य, चरित्रलेखन, आत्मचरित्र आणि पत्रकारितेतील व्यक्ति चित्रणाचे महत्त्व ओळखता येईल
CO3- विद्यार्थ्यांना विविध व्यक्तिरेखांच्या स्वभाव वैशिष्ट्यांचे बारकावे समजतील.
CO4- विविध व्यक्तींच्या जीवनानुभवांचा अभ्यास करून व्यापक दृष्टिकोन विकसित होईल
CO5-व्यक्तिचित्रणाच्या साहित्यिक सौंदर्यशास्त्राचा अभ्यास करून प्रभावी लेखन शैली आत्मसात करता येईल
CO6- प्रत्येक व्यक्तिरेखेतील ठळक गुण ओळखता येतील आणि त्यांचे योग्य विश्लेषण करता येईल.
CO7- व्यक्तिचित्रणाची मूलभूत संकल्पना व त्याचे महत्त्व समजणे

Topics and Learning Points

घटक	तपशील	तासिका
१	**व्यक्तिचित्र स्वरूप आणि संकल्पना** १.१. साहित्याचे व्यक्तिचित्राचे स्वरूप आणि संकल्पना १.२. साहित्यातील व्यक्तिचित्र १.३. व्यक्तिचित्र : घटक १.४. व्यक्तिचित्र : वैशिष्ट्ये	**30**
२	नेमलेली साहित्यकृती ‘हिरव्या बोटांचे किमायागार – डॉ.विलास शिंदे	
३	**व्यक्तिचित्रण-‘हिरव्या बोटांचे किमायागार’ वैशिष्ट्ये व वाड्मयीन मूल्यमापन** ३.१.हिरव्या बोटांचे किमयागार – डॉ.विलास नेताजी शिंदे ३.२. या व्यक्तिचित्रणाची वैशिष्ट्ये व वाड्मयीन मूल्यमापन	

संदर्भ ग्रंथ-

१. ‘हिरव्या बोटांचे किमयागार – डॉ.विलास नेताजी शिंदे

२. अंतरंग संपा. बिंदुमाधव खिरे

३. पाऊलखुणा –डॉ. पुरुषोत्तम कुलकर्णी

४. ललित गद्याचे तात्विक स्वरूप आणि लघु निबंधाचा इतिहास –आनंद यादव

५. ललित गद्य ते मुक्त गद्य वि. शं. चौघुले,

६. चरित्र –आत्मचरित्र सदा कऱ्हाडे

७. चरित्र व आत्मचरित्र एक अभ्यास -देसाई व लिमय

.

.

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes

Class: B. A. (SEM-III) **Subject : MARATHI**

Course: Theory **Course Code :** MAR-303-MJM

Paper: Major Mandatory (Theory) **Tittle of Course मराठी साहित्य : व्यक्तिचित्र**

Credit: 02

Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Programme Outcomes (POs)										
Course Outcomes	**PO 1**	**PO 2**	**PO 3**	**PO 4**	**PO 5**	**PO 6**	**PO 7**	**PO 8**	**PO 9**	**PO 10**
CO 1	**1**	**3**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
CO 2	**3**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
CO 3	**1**	**1**	**3**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
CO 4	**1**	**1**	**1**	**1**	**3**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
CO 5	**1**	**1**	**1**	**3**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
CO 6	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**3**		**3**	**3**
CO 7	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**3**	**1**	**3**	**1**	**1**
CO 8	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**

Justification for the mapping

PO1: Critical and Creative Thinking:

CO5.विद्यार्थ्यांमध्ये तर्कशुद्ध विचार करण्याची क्षमता विकसित होते, तसेच ते सर्जनशीलपणे विचार करू शकतात, नवकल्पना सुचवू शकतात, आणि समस्यांचे समाधान शोधू शकतात.

PO2: Communication Skill:

CO6- विद्यार्थ्याला व्यक्तिचित्रणातील व्यक्तिरेखांचा सखोल अभ्यास करता येतो, त्यांचे गुणधर्म समजून घेता येतात आणि त्यांचे विश्लेषण करता येते.

PO3: Multicultural Competence:

CO7- विद्यार्थी व्यक्तिचित्रणाची संकल्पना आणि त्याचे महत्त्व समजून घेतात, ज्यात व्यक्तीचे स्वभाव, वर्तन, आणि सामाजिक संदर्भ यांचा समावेश होतो.

PO4: Research Skills:

CO4- विद्यार्थी विविध व्यक्तिरेखांच्या जीवनानुभवांचा अभ्यास करतात, त्यातून समाज, संस्कृती आणि मानवी वर्तनाचा सखोल अभ्यास करतात, ज्यामुळे व्यापक आणि समतोल दृष्टिकोन तयार होतो.

PO5: Environmental awareness:

CO3- व्यक्तींच्या स्वभावातील बारकावे समजल्यास, विद्यार्थी **समाजाभिमुख आणि उत्तरदायित्व स्वीकारणारे नागरिक** होऊ शकतात.

PO6: Problem-solving Abilities:

CO2- विद्यार्थी वास्तव जीवनातील समस्या ओळखू शकतील, त्यांचे विश्लेषण करू शकतील आणि योग्य उपाय शोधू शकतील. त्यांच्यात निर्णयक्षमतेची आणि तार्किक विचारसरणीची क्षमता निर्माण होईल.

PO7: Collaboration and Teamwork:

CO1 - विद्यार्थी व्यक्तिचित्रणाची संकल्पना समजून घेतात, त्याचा साहित्यातील आणि प्रत्यक्ष जीवनातील उपयोग काय आहे हे जाणून घेतात.

PO8: Value inculcation:

CO4- विद्यार्थी अनेक व्यक्तींच्या अनुभवांचा अभ्यास करतात, त्यामुळे त्यांना वेगवेगळया पार्श्वभूमी, मूल्यव्यवस्था, संघर्ष आणि जीवनदृष्टी यांचे आकलन होते.

PO9: Digital and technological skills:

CO5 विद्यार्थ्यांना माहिती तंत्रज्ञान, डिजिटल साधनांचा वापर, व लेखन, सादरीकरण, संवाद यासाठी डिजिटल प्लॅटफॉर्म्सचा प्रभावी वापर करता येईल अशी कौशल्ये विकसित करणे.

PO10: Community Engagement and Service:

CO6- विद्यार्थ्यांना समुदायाशी जोडले जाऊ शकते, सामाजिक जबाबदारी स्वीकारता येईल आणि सामाजिक सेवेसाठी आवश्यक असलेली कौशल्ये विकसित केली जाऊ शकतात. विद्यार्थी सामाजिक चांगुलपणासाठी सक्रिय असतात.

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for S.Y.B.A Marathi (2024 Pattern)

Name of the Programme	:	BA./B.Com/B.Sc./B.Voc Marathi
Programme Code	:	UAMAR/UCMAR/USMAR/UVMAR
Class	:	S.Y.B.A./,S.Y.B.Com./S.Y.B.Sc./S.Y.B.Voc./SYBBA/ SYBBA(CA)/SYBCS (MARATHI)
Semester	:	III
Course Type	:	AEC
Course Name	:	मराठी भाषेची कौशल्ये - 1
Course Code	:	MAR-210-AEC
No. of lectures	:	30
No. of Credit	:	02

A) Course Objectives:

१. व्यक्तिमत्त्व विकासात भाषेचे महत्त्व स्पष्ट करणे.
२. विद्यार्थ्यांमध्ये भाषिक कौशल्ये आत्मसात करण्याची क्षमता निर्माण करणे.
३. भाषिक कौशल्याचे प्रसार माध्यमांमध्ये होणारे उपयोजन समजावून सांगणे.
४. प्रसार माध्यमांमध्ये नोकरी मिळण्यासाठी विद्यार्थ्यांची भाषिक क्षमता विकसित करणे.
५. जागतिकीकरणात विविध क्षेत्रांना सामोरे जाण्यासाठी भाषिक कौशल्ये आत्मसात करणे.
६. भाषेच्या माध्यमातून रोजगार निर्मितीच्या संधी समजावून सांगणे.
७. भाषिक कौशल्याचे विविध आविष्कार आणि संपर्क माध्यमे यांचा परस्पर संबंध समजावून देणे.

A) Course Outcome:

CO1. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेचे नीट आकलन होईल.
CO2. विद्यार्थ्यांमध्ये विविध भाषिक कौशल्ये विकसित होतील.
CO3. भाषेच्या माध्यमातून उपजीविकेच्या साधनांकडे पाहण्याची डोळस क्षमता विकसित होईल.
CO4. विविध क्षेत्रातील भाषाव्यवहारांची ओळख होईल.
CO5. जीवन व्यवहारातील भाषेचे स्थान लक्षात येईल.
CO6. कार्यालयीन व व्यावसायिक भाषाव्यवहारातील बारकावे लक्षात येतील.
CO7. भाषाव्यवहारासाठी लेखन कौशल्याचे बारकावे लक्षात येतील.

Topics and Learning Points

<table>
<tr><th>घटक</th><th>तपशील</th><th>तासिका</th></tr>
<tr><td>१</td><td>भाषिक कौशल्ये –
श्रवण कौशल्ये – श्रवण कौशल्याचे फायदे, श्रवणप्रक्रियेतील अडथळे, श्रवण कौशल्ये सुधारण्याचे उपाय
संभाषण कौशल्ये – संभाषणात भाषेचे महत्त्व, संभाषणाचे प्रकार, संभाषण कौशल्यातील अडचणी, संभाषण कौशल्ये सुधारण्याचे उपाय</td><td rowspan="3">३०</td></tr>
<tr><td>२</td><td>वाचन कौशल्ये – वाचनाचे महत्त्व, वाचनाची पूर्वतयारी, वाचनप्रक्रियेतील घटक, वाचनाचे फायदे, वाचनाचे प्रकार
लेखन कौशल्ये- लेखन कौशल्याचे स्वरूप, लेखनातील अडचणी, लेखन कौशल्य : उपाय</td></tr>
<tr><td>३</td><td>प्रभावी भाषण कौशल्ये - भाषण कोशल्यात भाषेचे स्थान, भाषणाची पूर्वतयारी, भाषण कोशल्याची सहा अंगे, प्रभावी भाषण</td></tr>
</table>

संदर्भ ग्रंथ-

1. व्यावहारिक व उपयोजित मराठी व प्रसारमाध्यमांची कार्यशैली – संपा. डॉ. संदीप सांगळे.
2. व्यावहारिक मराठी - पुणे विद्यापीठ प्रकाशन
3. व्यावहारिक मराठी - डॉ. सयाजीराजे मोकाशी, डॉ.रंजना नेमाडे
4. व्यावहारिक मराठी – डॉ. लीला गोविलकर
5. व्यावहारिक मराठी - ल.रा. नासिराबादकर
6. प्रसारमाध्यमे आणि मराठी भाषा - संपादक डॉ. भास्कर शेळके
7. मराठी भाषा उपयोजन आणि सर्जन - प्रा. सुभाषकुमार बोबडे
8. प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन कौशल्य - यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
9. मराठी भाषेतील संवाद कौशल्य - यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ,नाशिक
10. व्यासपीठ - डॉ. महादेव वाळूंज , अक्षरमानव प्रकाशन, पुणे.

****

Choice Based Credit System Syllabus (2024 Pattern)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes

Class:S.Y.B.A./,S.Y.B.Com./S.Y.B.Sc./S.Y.B.Voc./SYBBA/SYBBA(CA)/SYBCS

Subject: MARATHI

Course: Theory **Course Code**: MAR-260-AEC

Title of Course : मराठी भाषेची कौशल्ये- 1

	Programme Outcomes (POs)							
Course Outcomes	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8
CO 1	2	2	2	1	2	2	1	1
CO 2	2	2	2	1	1	1	1	2
CO 3	1	2	2	1	2	2	2	1
CO 4	2	1	2	2	1	2	2	2
CO 5	2	2	3	2	2	2	1	1
CO 6	2	3	2	2	2	2	1	1
CO 7	2	2	3	1	1	2	1	2

Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Justification for the mapping

PO1: Research Related Skill

CO2: विद्यार्थ्यांचे भाषिक कौशल्ये विकसित होऊन भाषेच्या माध्यामतून विविध सुसंगत विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित होईल. सर्वसामन्य विचारशीलता मजबूत होईल.

PO2: Effective Citizenship and Ethics

CO6: विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक आणि सामाजिक जीवनातील विविध गोष्टीचे आकलन होऊन संबंधित क्षेत्रात नैतिक वर्तनाचे ज्ञान होईल.

PO3: Social Competence

CO1 : मराठी भाषेचे ज्ञान विकसित होऊन दैनदिन जीवनामध्ये भाषेचा योग्य वापर करेल.

CO4 : वेगवेगळ्या क्षेत्रात भाषेचा होणारा वापर समजून येईल

CO5: संवादात्मक क्षमता सहयोग आणि समजदारी यांचे स्थान महत्त्वपूर्ण आहे. व्यावसायिक आणि सामाजिक व्यवहारामध्ये उपयुक्त भाषेचा वापर याचे महत्त्व विद्यार्थांच्या लक्षात येईल.

CO7 : लेखनाचे कौशल्ये विकसित होऊन अभिव्यक्त होण्याची क्षमता सुधारेल.लेखन सुसंगत सुस्पष्ट आणि प्रभावी होईल.

PO6: Self- directed and life –long learning

CO3: भाषिक कौशल्ये विकसित झाल्यानंतर उपजीवेकेच्या विविध संसाधनाकडे पाहण्याची क्षमता विकसित होईल. स्वतःचा व्यवसाय सुरु करेल.

****

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for S.Y.B.A Marathi (2024 Pattern)

Name of the Programme : B.A
Programme Code- : UAMAR
Class : S.Y. B. A. (MARATHI)
Semester : III
Course Type : Open Elective
Course Name : माहितीपट : निर्मिती व स्वरूप
Course Code : MAR-206-OE
No. Of Lecturer : 30
No. of Credit : 02

Course Objective

१.माहितीपटाची रचना समजून घेणे.
२. माहितीपटाच्या निर्मितीप्रक्रियेचे स्वरूप समजून घेणे.
३.माहितीपटरचनेचे घटक व साधने लक्षात घेणे.
४.माहितीपट निर्मितीचे कार्य जाणून घेणे.
५.माहितीपटाची संहिता व वैशिष्ट्ये समजून घेणे.
६. माहितीपटाची उद्दिष्ट्ये व प्रयोजनांचे आकलन करुन घेणे.
७. माहितीपटाचे समाज परिवर्तनातील स्थान समजून घेणे.

Course Outcome

CO1 माहितीपटाची रचना समजून घेता येईल.
CO2 माहितीपटाच्या निर्मितीप्रक्रियेचे स्वरूप समजून घेता येईल.
CO3 माहितीपट रचनेच्या घटकांचे स्थान लक्षात घेतायेईल.
CO4 माहितीपट निर्मितीचे कार्य जाणून घेता येईल.
CO5 माहितीपट संहिता व वैशिष्ट्ये समजून घेता येईल.
CO6 विद्यार्थ्यांना माहितीपटाची उद्दिष्ट्ये व प्रयोजनांचे आकलन होईल.
CO7 माहितीपटाचे समाजपरिवर्तनातील स्थान समजून येईल.

Topics and Learning Points

घटक	तपशील	तासिका
१	**माहितीपटाचे स्वरूप** • माहितीपट (डॉक्युमेंटरी) म्हणजे काय ? • माहितीपटासाठीची पूर्वतयारी • माहितीपटाचे संहिता लेखन	३०
२	**माहितीपट निर्मितीची प्रक्रिया** • प्रत्यक्ष चित्रीकरण • छायाचित्रे व अन्य दस्तऐवज	
3	**माहितीपटाचे निवेदन** • माहितीपटाची भाषा • माहितीपटाची रचना	

संदर्भ ग्रंथ-

१. दूरदर्शनसाठी लेखन–केशव केळकर
२. सृजनात्मक लेखन – आनंद पाटील
३. मराठी लेखन मार्गदर्शिका – यस्मिन शेख
४. फिचर रायटिंग – प्रसन्नकुमार अकलूजकर
५. भयंकर सुंदर मराठी भाषा –ल. न. गोखले
६. व्यावहारिक व उपयोजित मराठी –डॉ. मनोहर रोकडे
७. उपयोजित मराठी – डॉ. संदीप माळी
८. चित्रपट : एक कला, दीक्षितविजय, नाशिक, १९७९,रेणुका प्रकाशन.
९. सत्यजित राय यांची चित्रसंपदा, दासगुप्ता, चिदानंद, अनुवाद : सुधीर नांदगावकर, अभिजात, मुंबई, १९९४, ग्रंथाली प्रकाशन
१०. तीन अंकी शोकांतिका, खोपकर, अरुण, गुरुदत्त: मुंबई- १९८५, ग्रंथाली.
११. भरताचे नाट्यशास्त्र, केतकर, गोदावरी, मुंबई, पॉप्युलर.
१२. भारतीय नाट्यप्रयोग विज्ञान, जोशी, अ.म., पुणे, १९६५, व्हीनस.
१३. लोकरंगभूमी, पांडे, प्रभाकरं, औरंगाबाद, १९९४, गोदावरी प्रकाशन.
१४. नाट्यचर्चा. सावंत, कृ.द.,
१५. नाट्यदर्शन, डॉ.सुभेदार, सुनील, मुंबई, १९८१, मुंबई मराठी साहित्य मंडळ.
१६. कला आणि मानव: बा. सी. मर्ढेकर, भाषांतर रा.भि.जोशी, मौज प्रकाशन, मुंबई, 1983
१७. सौंदर्य विचार, राजीव नाईक ,मुंबई मराठी साहित्य संघ, मुंबई 1983.
१८. कोरा कॅनव्हास, प्रभाकर बर्वे ,मौज प्रकाशन ,मुंबई, 1990.
१९. मानव्यविद्याचा अधिष्ठान अभ्यासक्रम ,य.च.म.मु.वि नाशिक
१३. मराठी रंगभूमी स्थित्यंतरे- डॉ मकरंद साठे
१४. चित्रपटांचा आस्वाद कसा घ्यावा?- विजय पाडळकर,
१५. उंच माणूस-सत्यजित रे
१६. मराठी रंगभूमीवरील 30 रात्री- बापू लिमये,पॉप्युलर प्रकाशन

Choice Based Credit System Syllabus (2024 Pattern)
(As Per NEP 2020)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes

Class: **S.Y.B.A. (SEM III)** **Subject** : MARATHI

Course: OE **Course Code** : MAR- 206-OE

Tittle of **Course :** माहितीपट : निर्मिती व स्वरूप

Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

	Programme Outcomes (POs)									
Course Outcomes	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10
CO 1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 2	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1
CO 3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3
CO 4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
CO 5	1	1	1	1	3	1	3	1	1	1
CO 6	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1
CO 7	1	1	3	1	1	1	1	3	3	1

Justification for the mapping

PO1: Critical and Creative Thinking:

CO1: माहितीपटाचा प्रारंभिक भाग मुख्य प्रश्नासाठी महत्वाचा असतो. या भागात, मुख्य प्रश्नाचे निर्देशन, विचारांचे विश्लेषण, आणि प्रयोगांचे वर्णन करत असतो. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना माहितीपटाच्या माध्यमातून एखाद्या घटनेचे विश्लेषण प्रयोग कसा करायचा? ते समजून येईल.

PO2: Communication Skill:

CO2: माहितीपट निर्माणासाठी, सर्व माहितीचे संग्रहण करणे आवश्यक असते. यामध्ये, प्राधान्याने विषय, विवरण, आणि अन्य गोष्टी समाविष्ट केल्या जातात. माहितीपटामुळे समूहगट , प्रेक्षकवर्ग, रसिकता इ.घटकाच्या बाबी विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येतील.

PO3: Multicultural Competence:

CO7: माहितीपटामुळे समाजामध्ये सामाजिक संदेशन होते. व माहितीपटामुळे नवीन रोजगारनिर्मिती करण्यात मदत करू शकतो व विद्यार्थ्यांना आपल्या क्षेत्रातील संभाव्य करिअर्सच्या संधी उपलब्ध होऊन माहितीपटाचे समाजपरिवर्तनातील स्थान समजून येईल.

PO4: Research Skills:

CO2: माहितीपटामधील सामाजिक, सांस्कृतिकदृष्ट्या घटना समजल्यामुळे विद्यार्थ्यांना संशोधन करण्यास वाव मिळेल.

PO5: Environmental awareness:

CO5: आकाशवाणी, दूरदर्शन यासारख्या माध्यमामुळे विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्षात यातून माहितीपटाची माहिती मिळेल व माहितीपटाची संहिता लेखन कसे करावे. यातून एक सामजिक व पर्यावरणीय जडण-घडण विद्यार्थ्यांनासमजून येईल.

PO6: Problem-solving Abilities:

CO6: विद्यार्थ्यांना माहितीपटाची उद्दिष्ट्ये व प्रयोजनांचे आकलन होऊन माहितीपट निर्मिती करण्याचे कौशल्ये विकसित होईल.

PO7: Collaboration and Teamwork:

CO5:आकाशवाणी, दूरदर्शन यासारख्या माध्यमामुळे विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्षात माहितीपटाची माहिती मिळेल व माहितीपटाची संहिता लेखन कसे करावे हे समजून येईल.

PO8: Value inculcation:

CO7:विद्यार्थ्यांनामाहितीपटाचे चित्रीकरण, माहितीपटाची भाषा, माहितीपटाची रचना इ. सर्व बाबी लक्षात घेतल्यास माहितीपटाचे समाजातील स्थान समजून येईल.

PO9:Digital and technological skills:

CO7: विद्यार्थ्यांना माहितीपटामुळे माहितीपटाचे चित्रीकरण, माहिती पटाची भाषा, माहितीपटाची रचना इ. सर्व बाबी लक्षात येतील.

PO10:Community Engagement and Service:

CO3: माहितीपटामुळे सामाजिक, सांस्कृतिक घटना व त्यांचा जीवनाशी असलेला सह्सबंध इ. घटक समजल्यामुळे माहितीपटाची उद्दिष्ट्ये व प्रयोजन यांचे आकलन होईल

CBCS Syllabus as per NEP 2020 for SYBA(2024 Pattern)

Name of the Programme	: B.A.
Program Code	: UAMAR
Class	: S.Y.B.A.
Semester	: III
Course Type	: Field Project (Practical)
Course Name	: Field Project (Practical)
Course Code	: MAR -204-FP
No. of Lectures	: 30
No. of Credits	: 02

Course Objectives:

१.शैक्षणिक ज्ञानाचा प्रत्यक्ष जीवनातील उपयोग करणे
२. संशोधन आणि विश्लेषण कौशल्ये विकसित करणे
३. समस्या सोडवण्याची आणि गंभीर विचारसरणीला प्रोत्साहन देणे
४. सामाजिक आणि सांस्कृतिक बाबींचा समज वाढवणे
५. व्यावसायिक आणि व्यवहारिक कौशल्ये विकसित करणे
६. विश्लेषणात्मक आणि कृतिशील विचारसरणीला प्रोत्साहन देणे
७. विद्यार्थ्यांना **समाजाच्या विविध गटांसाठी** योगदान देण्याची आणि आपल्या कार्यात नैतिकतेचा आदर ठेवण्याची शिस्त शिकवणे.

Course Outcomes:

CO1: विद्यार्थ्यांना त्यांच्या शैक्षणिक ज्ञानाचा वापर करतांना प्रत्यक्ष जीवनातील समस्यांचे विश्लेषण करून योग्य उपाय शोधण्याची क्षमता विकसित होईल.

CO2: विद्यार्थ्यांना प्राथमिक माहितीचे विश्लेषण करून विचारलेले प्रश्न किंवा समस्या समजून काढण्याची क्षमता मिळेल.

CO3: विद्यार्थ्यांना समस्यांचे निराकरण करतांना विविध उपाय शोधणे, आणि सामाजिक, सांस्कृतिक, आणि पर्यावरणीय दृष्टिकोन ठेवून गंभीर विचार करण्याची क्षमता प्राप्त होईल.

CO4: विद्यार्थ्यांना समाजातील विविध घटकांचा समाजावर प्रभाव कसा होतो हे समजून घेण्याची क्षमता मिळेल.

CO5: विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक काम करण्याची शिस्त, समय व्यवस्थापन, प्रकल्प नियोजन, यासारख्या व्यवहारिक कौशल्यांचा विकास होईल.

CO6: विद्यार्थ्यांना समस्या विश्लेषण, सुस्पष्ट निष्कर्ष काढणे, आणि कृतिशील उपाय शोधण्यासाठी विविध दृष्टिकोनांमधून विचार करण्याची क्षमता विकसित होईल.

CO7: विद्यार्थ्यांना समाजातील विविध गटांसाठी योगदान देण्याची, तसेच नैतिक कार्य करतांना त्यांच्या कार्यावर एकात्मिक दृषटिकोन ठेवण्याची शिस्त मिळेल.

टीप- विद्यार्थी प्रत्यक्ष Field जाऊन प्रकल्प तयार करून मराठी विभागामध्ये सादर करणार आहे.